

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Synonyma medicinae sive clavis sanationis

Simon <lanuensis>

[Venedig], 13. Nov. 1486

G

[urn:nbn:de:bsz:31-315861](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315861)

Fthongos grece sonus. latini vero pthongus dicunt.
Fu yalleriana potentilla amantilla idem vt dicit
Fascozi. fu multi nardum agrestem appellat
 nascitur in ponto folia habet similia eleboro vel
 yposellino siue apio saluatico basta est illi leuis z
 mollis purpurea z nodosa crescens de terra cu-
 bito vno aut amp. ius flores habet narcisco simi-
 les factura colore veluti purpureo radices sunt
 illi in robore digiti minoris similes iunco aut ele-
 boro nigro colore ruffo cum odore grato zc.
Fuca potius fucadion dicit grecus supra in foca.
Fucos **S**tephanus est thabeleban. sed thabaleb e
 lenticula a que vt infra.
Fucus secundū libru antiquum est species herbe de
 qua lana tingitur. inde fucata vestis.
Fusalum scripsit **S**tephanus pro faufel de qua su-
 pra.
Fugel arabice rasanus cuius domestici radix ab-
 solute dicitur. fugellum apud **A**liabatem inue-
 nitur.
Fulcon **S**tephanus est sadegum grecum infra in
 sadegi.
Fulfel arabice piper.
Fulfulmine sic inuenitur in latino. sed in arabico
 scribitur fulfulminue. z est radix piperis secundū
 qd exponitur apud **A**uicen. z aliquarum synoni-
 marum. verum **A**liabas in secundo practice in-
 ter herbas posuit. **C**onstatinus vero quauis eti-
 am inter herbas ipsum describat exposuit tamē
 qd est piper.
Fuligo liber antiquus de simplici medicia a fumo
 dicta. eo qd ex fumo generatur. fit autez sic lucer
 na testea oleo repleta accenditur cui eneuz vas
 superponitur z consumata fuligo in pitide cyprea
 collecta reconditur zc. secundum hunc modum
 docet colligi fumusthuris z butiri z cuiuscunqz
 rei fumus queratur in libro de preperatione me-
 dicinarum.
Fullonum herba saponaria borith vel burith idēz
 supra in. b.
Fumaria fin **F**y. latine herba que. g. dicit capnos
 de qua supra. hec vt dicit dicitur a quibusdaz oxi-
 dertes.
Fumon in septimo **J**ohan. **S**erapi. in confectione
 nominata alabulidus exponitur qd e iusquia-
 mum nigrum.
Fumus thuris docetur fieri in **S**era. z in. xxxvii).
 azarauj albucaim.
Fungi vocatur arabice fatar. grece vero micete.
 species vero eorum multe sunt. **P**linius simi-
 les tuberibus sunt qui i cirenayca vocantur mis-
 si precipui suauitate odore ac sapore sed carnos-
 ores tuberius zc. z infra sunt i fungorum gñe di-
 cte a grecis pozide que sine radice aut pediculo
 nascuntur.
Furca **F**ya. scribit foca.
Furfurisca ptiriasis grece fur fur capitis **A**lex. circa

principium primi libri cantabrities idem. nā can-
 tabrum fufur.

Furogi arabice gallus.
Furfurisce in antidotario vniuersali i medicamine
 ad ventris tumorem.

Altera vtuntur greci cum
 omnibus vocalib⁹ sicut nos
 z gama vocant. hoc tamē in-
 terest quando duo .g. in ea-
 dem dictione sibi iuxta scri-
 buntur primum assumit so-
 num lettere. n. nam scribunt
 aggelos z proferūt angelos.

Similiter si. g. antecedit cappa quod est. k. eun-
 dem. n. assumit sonum. arabice vero habent lit-
 teram gim que semper sonat vt nomē eius ostē-
 dit in quam multe dictiones desinūt vt reitarag
 z vt proprius exprimeretur vere prolationi addi-
 runt translatores litteraz. i. z dixerunt reitaragi.
Aliam vero litteram habent quam vocant gair
 z sonat vt nomen ostendit que si finalis venit si-
 ne. i. scribenda est vt dimag.

Gabira pro guberia scripsit **S**tephanus et est me-
 spilla.

Gafete scripsit **S**tepha. pro gafit.

Gasit arabice eupatorium. putant quidam arabes
 pollicariam esse eupatoriū z p ipso vtuntur ea-
 qd autem fallantur parēt per **G**as. qui de vtra
 que planta facit diuersum capitulum diuersis vir-
 tutibus pollicariam conizam vocans.

Gagates lapis niger splendens leuis vt solus sup
 aquam natet inter alios lapides vt dicunt. inue-
 nitur in litiā circa ripam fluminis ganges aridus
 z quasi lutosus mediocriter leuis valde. cuius
 est melior qui facile exarserit igni z odorez aspal-
 ti habet medicine aptus est.

Gagila grece quaquilla auis graculus qualia quas
 quidam coturnicem dicunt.

Gaisdo herba fulonum qua tinguntur panni que
 ofatis grece dicitur. **M**acer de ipsa ca. facit. de
 qua infra in ofatis.

Gaira **S**te. pro gire scripsit quod est colla gluctez
 alia ex pisce alia ex corijs.

Galla asiana ab asia dicitur. greci cicidos a lapsa
 vel lapsana vt quidam arabice vero haff. galle
 imature sepius itrant in medicina z sunt non p-
 forate. **J**ohan. **S**erapi. ca. de alcōla oris nō p-
 forate inquit sunt crude que sunt nō mature qua-
 re sunt fortiores z vehementioris stipticitatis et
 perforate sunt que cōsecute sunt maturitatē zc.
 he vocantur grece onfacine. **I**lido. galla quedā
 a grecis onfacidos dicta parua forma sed firmi-
 or corpore nodoso que medicaminib⁹ z encou-
 stris. adhibet. altera balanis ac leuis z nimū per-
 forata lucernarum tantum vsibus necessaria et
 cetera. **P**linius galle fructus i siria z in egypto
 copiosus. **I**tem alibi plura eius genera. nam est

solida perforata alba nigra maior & minor & cetera. & alibi nascitur autem galla sole de geminis exeunte erupens noctu semper vniuersa crescit vno die candidior & si estu excepta est arefcit pro tinus neq; ad incrementum peruenit. hec est vt nucleum fabe magnitudine habeat. nigra diutius viret crescitq; vt interdum mali magnitudinem habeat optima commagena deterior ex robore signum eius qd cauerne transluceat zc.

Galla Dya. semen est dendrios cuius vnum genus onfacitis dicitur. minor est rotunda & grauis & nodosa sine pertufura. alia leuis & pertufa. eligenda est onfacitis que & virtute fortior est zc.

Galak grece lac inde galatides litbos. i. lacteus lapis

Galatina grece papilio quasi lactei coloris zc.

Galaktina grece lactentia.

Galaktera lacteus porcellus.

Galatiros Paulus capitulo de paralisi. nocet autem gallitros zc.

Gala cipressi sic vocatur fructus eius est medicine apta.

Galbanum Dya. est lacrimum cuiusdam herbe similis ferule que in nichomedia nascitur & etiam i syria. multi metoponon vocant. est autez vtile galbanum thuris habens colorez & grana habes vt fabalimpidum & sine ligno & habens in se aliquid feminis sui & de ferula sua non graue nec li quiduz nec nimie siccum & cetera. Plinius galbanum ex arbore ferule eius quam stagonitum vocant distillat refine modo in syria zc. arabes proprio nomine kenech galbanum vocant. verum propter proprietatem quam habet contra venena vocant bezard quod e nome comune ad omnem medicinam contra venena.

Galeon apud Auicennam. in secundo capitulo. scribitur quod a Dya. sic galion inquit aut gallerion dictum est ab eo qd lac coagulat. folia habet & hastam similem aparine sed erectam. nascitur in campis.

Galericia fm Plini. grece alaunda auis eo qd gallecta videatur.

Galeos grece mustella et est equiuocum & ad terrenam et piscem.

Galia muscata est quedam confectio que describitur in antidotario Nicolai intrans in confectio nibus pretiosis. verum galia qua vti debemus in confectio nibus inuentis in libris de arabico translatis est diuersa ab illa cuius confectio habetur in. xxxviii. libro. Azarauj albucais & i Se rapt. de simplici medicina & i libro Aben Adefue de qua Auicen. capi. facit in secundo sub litema sim. nam ipsa vocatur arabice such & ipsa fit ex ramich. vt patet in prenominatis libris & scribitur arabice per vnum. i. tantum galia. sed alia alia galia est de qua Auic. videtur facere aliud capi. & est vltimum in secundo capi. quam dice-

bat iudeus vocari zebet arabice. nos seueraz vocamus quam dicunt quidam qd est sudor arabus a quodam animali. verum in libro. xviii. Azaraui scribitur eius confectio facta ex musco & ambra. est autem super omne aromaticu; redolens. miruz tamen qd de prope eius quantitas fetere videtur propter eius excessum odoris cuius rei sum testis. nam quidam mercator inter alia mihi offensa cum daret mihi odorandam pirdicu lam apertam de hac confectioe forte dimidia vncia continebatur visa e mihi fetere vt steruus. sed postmodum ex solo contactu pirdis remansit manui mee tatus odor & talis qd triduo & amplius dilui non potuit. apud Auicen. per geminum. i. scribitur non est rectum. nam arabice per vnum scribitur. interdum algalia inuenitur sed idem est.

Gallierus liber antiquus de simplici medicina dicitur sanguinaria eo qd naribus imposita sanguinem suauiter fluere facit. nascitur circa vias & sarosis locis. habet in sumitate velut pedes gali.

Gallidragam Plinius sic vocat Xenocrates pla tam leucacanton similem palustrem & spinosam & caule ferulaceo alto cui summo capite inheret simile ouo. in hoc arascente estate vermiculos nasci tradidit zc.

Galion est galeon supra.

Galiopsis Stephanus sermachum rubeum prozarnech scripsit quod est arsenicum.

Galapsis aut vt alij galeobdolon vel galion Plinius caulē & folia habet vrtice leuiora & que grauem odorem trita reddant flore purpureo. nascitur circa sepes & semitas vbiq; & cetera. scdm Dyasco.

Galisopsis aut galeobdolon Dyascozi. fructus est mino. cui nigra est & folia similia vrtice sed folia tenuiora que digito confricata grauem odorem habent & flores minuros & purpureos. nascitur circa ortos & in vijs & super tecta tegulata.

Gallitricum & centrum galli vocant quidam quandam plantam cuius quedā e domestica que nostro vulgari vocat bosomo que vt cetera olera comeduntur. quedā vero agrestis in toto minor quam lombardi & tusci sclaream vocant eo qd semen eius in oculis ponentes sine dolore & tedio oculum dicunt mundificare a lordidus. signum qd exit ipsis circumuolutis. hanc proprietatem attribuit Plini. plante quam vocat allectorosco pos de qua supra verum secundum antiquos et Dyascozi. gallitricum est capillus veneris vt supra in adiantum.

Galium Stephanus ebenaos est mustella. vocatur arabice harufet alifram grece vero galeos.

Gangrena grece vlcera mala serpentia nos vero cancrena dicimus. gangrena vero grecus.

Gar arabice laurus.

Garabin secundo canonis. Auicenna circa finem

capi. facit simile ca. de salice. nam est species salicis quam vulgo gozan vocant.

Garab etiam et algarab vocatur arabice fistula la. crimalis oculi vt apud **A**ui. in tertio.

Garbe scripsit **S**tephanus pro garab species salicis.

Gargalia apud **A**leran. ca. de emoptoica pars gutturis et canne pulmonis.

Garicon arabice agarion.

Gariofilus latic di s3 grece kariofilos unde **S**ali. in sexto de simplici medicina non sunt inquit gariofoli folia nucis vt sonat nomen ipsorum. hec sunt ligna parua et cetera. describens eos karea enim grece nur. s. arbor. filon vero folius et ppter hoc dixit. arabice vero vocatur karunsel.

Gariofilata est planta similia agrimonie cuius radix odorem habet gariofilorum dicta a quibusdam sanamunda et auantia et pes leporis sed alia est pes leporis de qua infra in pe.

Garus grece et obomogorum quasi obomogaru vulgariter autem almirogorum dicitur ab alos qd est sal quasi salum garum. nos autem muriaz vel salmuriam dicere possumus. est autem quod arace muri et almuri vocatur liber de doctrina greca qd est garos et est almirogaros **P**linius exquitiliquous grece quod garon vocauerunt intestinis piscium ceterisq3 que abicienda essent sale ma ceratis vt sit illa putrescentium sanies. hec olim conficebatur ex pisce quaz greci garon vocabant. nunc ex scombro pisce laudatissimum in sinibus cartaginis spartarie et cetera. et infra. cepit autem ex mutili pisciculo minimoq3 nunc confici. apud nostri apyhen greci vocant quonia is pisciculus ex p'uua nascitur et cetera. mutiliuz dicitur quia caput eius amputatur alioquin totum esset amarum.

Geduar arabice cedoaria.

Gebenech vel algebenech arabice due vene que sunt in labio inferiori que stomatatur albucafiz ca. de floia.

Gefase arabice spongia libro de doctrina arabica. i libris tamen medicinalibus sfegi vocant imitantes grecum vt infra in. s.

Gecazum arabice rana sed apud **A**uicem. et **S**era. disdaba vocatur.

Gelda arabice pellis vel cutis.

Gelda **C**assi. sel. ca. de elephantia coluquintida qua vulgus geldam vocat.

Geleniabin arabice rose condite cum zucaro sine cuz melle vt habetur apud **A**uicennam in quinto capitulo de conditis et in decimo **A**liaba. et ficta zucorum rosaceum quaz mel rosaceum geleneabin vocant. et propter hanc equiuocationem fuit error in tertio **A**lmanosius vbi est zucorum rosaceum stō humoribus repleto et cetera. nam i arabico ita se habet geneleabin stōm habentibus repletum si sumatur in ieiunio bene masticatum

confert si sumatur cuz aqua calia sed i his qui calorem aut ardorem patiuntur nullo modo detur maxime si estas fuerit calefacit. n. et fitim affert. qd si eis propter id quod diximus dari conuenit dandum est illud quod est cum zucaro factuz et cetera. sic e i arabico ex quo apparet qd de melle rosaceo primo dixit.

Gelouz in scdo canonis. **A**uicem. exponitur qd est granum pini maioris. veruz hoc nome apud arabes est de auellana maiore quam nos nucellam dicimus. nam similiter est apud eos diminutiuz nucis. geum enim est nur. et hoc etiam dicebant omnes arabes a quibus que siui et sic habetur in libro de doctrina arabica. etiam **A**ui. i principio capi. videtur loqui de ipsa quando comparat ea nuci. quauis postea de grano pini videatur iterum profequi. de grano vero pini sicut promittit in ca. de pino ita tractat in littera ba. nec dicit tibi nec alibi qd loquitur de ipso in littera g3 quare videtur corruptio in textu vel aliqua conculcatio sicut consuevit facere i pluribus capi. vt patet in suis locis. **S**tepha. in synonymis carea pontica est bendocum et est geloufuz carea pontica e nucella in greco et exponit qd est auellana. cuz dicit bendocum et gelousum pro geloum etiaz pro auellana accipitur. sed pro maiori vt dictum est.

Geluari **A**liabas pro iular qd est balaustia.

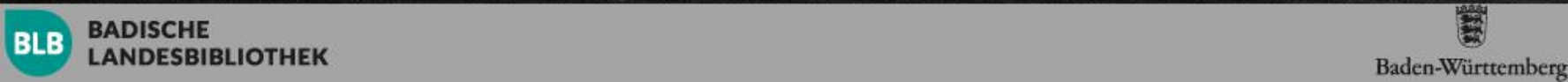
Gemus arabice bubalus liber de doctrina arabica

Genaba arabice ala.

Gembut apud **A**uicennam e rilocaracta nabatia vt ipse exponit in eodem capi. dicit. n. est alkar. nub nabatiu de quo dictu est in littera ka. et vez dicit quia in ca. de karnub vel rilocaracta loquitur d gembut melius tamen scribitur iembut p. i. vocalem vt in arabico patet. etiam qd eius capi. est in littera ie. non gim.

Gendebeduster arabice est castoreum **S**teph. vero gendebedaston scripsit.

Gentiana **B**yalcozi. dicitur inuenta esse ab imperatore illirico eiusdem gentis unde et nomen accepit. cuius folia que circa radices sunt nucis odorem habent et sunt similia platagini sed paulo subruffiora et in summo diuisa vel incisa in speciem ferre in medietate habens hastam qu e hasta et leuis est et vacua viginti habens similitudinem longior duobus cubitis et nodosa circa quos nodos folia nascuntur. semen est ei circa folia latuz et leue et non inutile sicut affodillum. radicem habet sicut ariflogia longa solidam et amaram sed nigriorem et fragiliorem. nascitur locis altis et humidis et vmbrosis et cetera. **P**linius hanc inuenit **S**entius illiricorum rex vbiq3 nascentem in illirico tamen prestantissimam folia fraxini sed magnitudine lactuce caule tenore polieis grositudi ne cauo et inanij ex interuallis foliato trium aliquando cubitoru radice lenta subnigra sine odore aquosa montibus subalpinis plurima. vsus in

- radice et uoco et cetera. **Dyascorides** capitulo de centaurea dicit quod multi gentianarum uocant in **p**rie puta.
- Genista** hec apud quosdam est mirica, alij uolunt speciem eius cuius rami angulosi et folia triangulata sunt semen uero cerasu ruffum tamen paruū. alia uero que apud **Dyascorides** spartum dicitur est uere genista ut dixit mihi greca herbaria de qua **Plinius** genista inquit uinculi uisum pstant flores apibus gratissimi. dubito an hec sit que greci auctores sparton uocant cum ex ea lina piscatoria apud eos fieri docuerim semen eius quod eodem nomine appellauere in foliculis faeolozum modo nascentiu purgat ellebori uice etc. de sperto infra in spa.
- Geniculata** centinodia polygonia proserpinata sa guinaria uirga pastoris idem ut in alijs locis.
- Genicularem** apud **Dyascoride** uocant quidam latini quandam plantam quam ipse lichnis uocat infra i. l.
- Geodus** uel giodus humor apud **Alexandrum** capitulo de podagra e terreus a gi quod est terra.
- Geocers** uel geguers ut apud **Auicennam** tres dicit habere species. dicebat iudeus quod sit milium panicum et scaiola que est graui oblongi utrinque acuto:um capitum quo aucupes in paribus nostris auiculas suas nutriunt.
- Gepsim** arabice gipsuz.
- Gearamo** **Dyasco**. siue orifilon siue ut latini penmonia cicutaria herba e que folia habet anemini similia diuisa et oblonga. radix est illi rotunda et dulcis. est et alia species eiusdem uirgas habet tenues et pulueratas duobus palmis a terra ascendentes et folia malue similia et in summitate uirgarum caput sic cicoree etc.
- Geranion** **Plinius** aliqui mirtim aut mirtidon appellat similis est cicute folijs minatio:ibus et caule breuiori rotundo. nostri sic euz tradunt greci folijs paulo candidioribus que malue tenuioribus pilosis et ramosa ex interuallis trium palmorum. Alterum genus folijs anemonis diuisuris longioribus radice mali modo rotunda dulcis et forte talis uera est et cetera. hec eadem cum supradicta.
- Gera** sacra pigra amara grecum est.
- Geranos** grece grus in antidotario uniuersali est emplastrum geranium quod congrue sit.
- Gerobotanum** est dictu sacra herba supra in be. et est berbena. ic. melius.
- Gergir** arabice cruca gergirum scripsit **Ste.** uocatur. g. euzomium supra in. e.
- Germadrea** **Macer** came dros grece que e germandrea latine etc. supra in ca.
- Gerontica** **Cal. se.** in antidotario in troscico musa gerontica uelut greci dicunt que cronica nos aut fenilia.
- Gersa** fit ex radice dracontee per ablutionem. ra.
- dit etiam ipsa sic uocatur.
- Gesenteria** grece est dictu intestina terre et sunt in culi lumbaci terreni. **Cassius** felix capit. de dolore aurium. melius tamen gisenteria scribitur. nam gi est terra.
- Gesampine** in antidotario uniuersali in mitridato minori.
- Getim** **Plinius** est herba que habet radices tenues uirbas bene olentes et cetera. uidi an sit gariofilata.
- Geusir** uel iausir arabice oppopanar etc.
- Geum** bane nux muscata.
- Geum** arabice nux.
- Geum** endi arabice nux indica magna est in duplici cortice in uno fitroso et alio durissimo quo quidam pocula faciunt.
- Geu** methil ara. nux uenosa que da frigidissima.
- Gezar** arabice bautia. omnia hec scripra que a giz littera arabica incipiunt melius per. i. consonant scribuntur. sed quia sepius per. g. scripra reperiuntur usque secutus sum. ut magis in promptu sint secundum usum.
- Gibum** arabice caseus.
- Gideus** dactilus uocatur a quibusdam peonia secundum **Dya**.
- Gi** grece terra inde infra scripta.
- Gicenon** grece lutum comune. latini cenū dicunt **Dya**. suo ca.
- Gieritrias** uel giscritrias **Dya**. alia alba et cetera. alia cinerea siue ereo colore et maioris glebe sed probabilior accipitur cinerea leuis et melis et erugineas habes uittas etc. **Pli.** supra i feretrias.
- Giezimas** **Step.** taratozante arade quid sit grecū nescio et arabicu ignoro.
- Gilbenech** ara. est medicina acuta uomitua et **Aui.** ignorauit eam.
- Gi** ex irundinu nidia **Dya**. suo ca.
- Gimolea** **Dya**. alia e alba atque de sa alia purpura et quasi piguis et e pbabilior. ualde enim frigida e tactu etc. e q d b imolea. **Ste.** ta q molie dicit.
- Gimelia**. **B.** e colore spodij cinereo dura gustu alutimosa atque sicca ligua que cofricata punicis facit sonum etc.
- Giqua** pictores utunt **Dy.** sunt ex uirgarior canis siue fornacibus est autem quasi fauila adherens in fornacibus etc.
- Gisafia**. **D.** eligeda e alba ualde et leuis lique abereleis et spges se sup cartā et fragilis qualis e que multi colidri dnt. duo sunt gisa ei. unū quod pdictū e. alter quod aster platodes dnt quod e lūinosū etc. aster platodes e deū stella lata uel plana. g. talk uocat aut gisastereos. i. terra astrea. hec e qua dnt lati stella terre. ab hac uocat troscifi stelle ifra i saia.
- Gisastereos** e dictu stella terre uel lutū stelle supra immediate.
- Gisapelitis**. g. **Dy.** e geus crete uel terre nigri coloris ut asfaltū. illā uo optimā esse dicimus que

est nigerrima et splendida et leuis et humore ad ta-
cta resoluitur citius etc. est dicta terra vel lutum
vitis de qua **Aui. ca.** facit simile huic etc.
Sischia grece **Dya.** gleba est alba et lara et non val-
de candida que defertur aliquotiens in patellis
rotundis siue quadratis etc. hec est terra vel lutum
insule chie in qua mastix nascitur que apud **Aui.**
vocatur lutum terre mastice **Plinius** chia ter-
ra candidans est vsus ad mulierum maxime cu-
tem et cetera.
Siselimatis anselumula exponit **Stepha.** tamba-
mari et est inquit spuma lune. sed sonat in arabico
lutum lune.
Sisentera caranatis. **Ste.** dicitur ambre intestinus.
non intelligo.
Situale ara. cicada liber de doctrina ara.
Sifico vel **gifi** et **gifico** hermiij antiquum antidotum
dictum a **gi** quod est terra et ab hermete **pho** eo quod
sub terra in ypogeis. i. in speluncis vel subterrane-
is locis certa constellatione cum musicis instru-
mentis loco purgato multis alijs solenitatibus ad-
hibitis conficiebatur. laudatur in multis conse-
ctio eius inuenit in antidotario vniuersali et apud
Cassium se. **Alexan.** capi. de cephelea eo vteba-
tur aliquando cyfi reperitur vt in primo **Dya.**
post capitu. de cartamo et quasi etiam scribit ibi.
Sigarte. g. sunt genera vne passe **Dau. ca.** de du-
ricia mfcis vne passe inquit sine gigartis. aliqui
tamen p toto accinatio sumitur.
Singa a mufione ca. de fluxu menstrozorum. inter
herbas frigiditas numeratur. inuenio in antiquis
synonimis **ginda** quod est iusquamum. an sit idem
nescio.
Sinasion. g. vel vt ipsi **gimnasion** est exercitiu vel
ipse locus exercitantium vbi fiebat antiquo lu-
dus palestre vel aliqd aliud certamen vt disputa-
tiones li. de doctrina greca.
Silen. g. iuleb ara. imitamine greci est sirupus ex aq
sola et zucaro.
Sineticum. g. in pratica **Dau.** et in alijs libris d
greco translatis e collum matricis.
Sindion **Alexan. ca.** de dyabete etc.
Singnidium est fumus terre vt **Theo. Priscia.**
libro de simplici medicina. aliquando **igidium** re-
peritur. **Plini.** gignitur herba similis **staphilio**
quam **gignidium** vocant tenuior tamen et ama-
rior et cetera.
Singion fm **Dya.** scozi. multi lepidum vocant et e
scaietaragi
Sincine sicubi reperitur p iuuibus accipe vt in
antidotario vniuersali in confectione dicta **butani-**
con ad melancolicos. sed **zincine** dicitur scribi.
Syys. g. vultur.
Syphos. g. gipsum. arabs vero **gipsem** dicit.
Sirad vel **guirad** ara. locusta.
Sirba grece **pila** pistatoria. **mortarius** **Cassi. se.** in
pluribus locis.

Sire vel **guire** vt adproximemus magis sono pro-
lationis eius vel **gair** vt **Stepha.** arabice glutem
vel colla. scribitur enim per **gaim** litteram non
per **gim**.
Sirgir ara. erucali. de doctrina greca.
Siri apud **Paulu** in pluribus locis est pollina vel
alita subtilissima farina in libro de doctrina gre-
ca **giris** scribitur sed **giros** e circulus **girus** **Ste.**
exposuit quod est puluis melcedini et scripsit **guri. u.**
pro. p. psilo.
Sirinos grece species rane liber de doctrina gre.
Sirin tamarachyron et **alfabracam** **Ioannes** **Se-**
rapio. in confectione cuiusdam electuarij laxa-
tium de dactylis sunt spes dactilozorum.
Siristim **Dau. ca.** de obtalmia de epifozis aut e
alita aut bolus armenus.
Siro. g. in antidotario vniuersali de cofectioe em-
plastri apostolicon maioris exponitur quod est lapis
calamarij.
Sit et **nigella** eiusdem generis sunt. differunt pa-
rum in forma et virtute. multum in odore **Dya.**
secozi. diuersa facit capitu. **giter** inquit herba est quod
in segetibus crescit habens semen nigrum et ama-
rum et odore suauis et cetera. **Plinius** **git** ex gre-
cis alij melantium alij meleno **sparmen** vocant
et cetera. melantium est **nigella. giter. g. git.**
Siulben ara. pisa legumen quod mes vocat.
Siuntas. g. vertigo **Cas. se. etc.**
Slabies est tinea a denudatione dicta. naz **glabar**
est pilus nudatus rufus caluus.
Gladiolus **Dya.** scozi. de ipso facit capitula duo.
Anum sic. **gladiolus** quod alij **deteris** aut **cestris**
dicunt folijs viridi similia habet sed altiora et acu-
tiora et hastam in medio foliorum cubiti vnus lo-
gam et grossam in cuius virga capitella sunt tri-
gona sub ipsis flores habens purpureos et in me-
dio seicinum colorem. semen eius in folliculis est
simile cucumeris semini rotundum et nigrum et
gustu viscidum. radix est illi nodosa ruffa et longa
et cetera. Aliud capitulum de ipso facit incipies
Deteris aut **Cesteris** a romanis **gladiolus** di-
citur et cetera. vt in hoc eodem capitu. **Item** **xi-**
phyon dicitur **gladiolus** segetalis vt **inira** in xi.
Plini. **gladiolum** **ciperon** vocat vt **infra** in iun-
co et cetera.
Glaucoma **Paulus** est egritudo oculi incurabi-
lis. secundum veteres est eadem cum **ypochymia**
sed apud posteriores non sunt idem. nam **glau-**
coma est omnino incurabilis. **ypochymia** vero
non omnis. et est aqua in oculo et imaginatio **De-**
me. in his vero qui altissima arborce cecantur. nam
greci **glaucofimi** vocant etc.
Glaucofia est oculorum subalbedo que accidit vne
oculi sicut apparet in seiorum oculis. **glaucofi** neque
dicuntur oculi qui vulgo varij dicuntur.
Glaucoma vero egritudo vt supra. interdum vnu
pro alio inuenitur.

Glaucium **Dyascoz.** est succus herbe eiusdem nominis folia habentis papaueris similia. sed folia calido cinere coperiuntur & sic succum emittit. alij herbam in olam nouam mittunt & circulinut terra & in furnum feruentem mittunt & sic folijs maceratis succum exprimunt & siccatur in sole in passillos redigunt. cuius est optimum quod e crocei coloris intus & gustu amarum & odore graui. miscetur ocularibus medicinis & cetera. e sief memithe. **Plini.** glaucion in syria & parthia nascitur humilis herba densis folijs quasi papaueris minoribus tamen sordidioribusq; odorisque tetri gustus amari cum astrictione idest stipricitate granum habet crocei coloris vt **Dyas.** multi errauerunt in hac herba. quidam putauerunt qd esset celandonia. **Item** quidam putauerunt qd esset papauer comutum qd sic vocatur apud **Auicē.** & **Ego** vidi meo tempore multos in hoc errare etiam tempore **Dyasco.** error fuit. nam in capite de meconeratides dixit qd multi falso putauerunt ex eo glaucium fieri ob similitudinem foliorum. qd autem glautium sit memithe vel sief ei? apparet multis testimonijs. nam **Alexan.** & alij greci vbi in colirijs ponunt glaucium **Auicē.** et alij arabes in similibus medicinis ponunt sief memithe. **Petera** apud **Serapio.** quicqd dicit de memithe apud **Dyasco.** non est aliud nisi qd dicitur apud **Dya.** de glautio. inuenitur oleum glaucinum a glautio. verum apud **Alexan.** capite de colica est oleum nominatum glaucinum non ab hoc glaucio qd nihil recipit glaucij cuius confectionem etiam inueni in antiquo antidotario sic vocatum & sine glaucio immo est omnino calidum.

Glaucia in vero **Dyasco.** succus est herbe nascentis in syria & in yerapoli folia habet similia meconeratidis sed pinguiora & super terram span. sa odorem habet grauem & gustu amaro succum multum habet crocei simile. folia eius ciues mittunt in cacabis & in clibanis coquunt que cum coxerunt ericant & glautia vocant zē.

Glaquid **Ste.** pro glautio scripsit & exposuit qd est meimaram sed non recte. nam aliud est vt infra in medicinis patebit.

Glaucus piscis apud **Alexan.** in multis locis inuenitur. & in kirannida capite. de ipso scribitur cuius color est subalbidus **Isido.** a colore dictus qd albus. grece enim glaucum album. in estate raro apparet nisi tempore nubilo zē. fm veritatez glaucus est color prope varium. plus tamen inclinatur ad albedinem qd varius. apud **Joanicium** de coloribus oculorum inuenit qui color in senescentia oculis apparet zē.

Glaus **Plini.** antiquitus eugulactum vocatur citiso & lenticule folijs simile auersa candidiora rami in terram serpunt quiseniue admodum tenues & radice. flosculi purpurei creunt. inuenitur

iurta mare.

Glaux. g. noctua.

Gleucos. g. mustum.

Glicafmos. g. dulcedo.

Glicon. g. dulce. glicci dulcia latini glicea dicunt.

Glitia confectio ab **Alixan.** capi. de cardiaca ex flos Item in antidotario vniuersali glitia maior et minor & cetera.

Glitiaconon quidam abortanum dicunt fm **Dy.** capi. de abortano.

Glicidis & **gliciscidis** e peonia. **Theodo.** **T. risci.**

Item **Alexan.** capite. de potionibus & antidotis ad epar glitide radice etiam & peonia dicitur & cetera. **Paulus** de epilepsia facta a stomacho. glicide dicunt autem peoniam zē. in kirannida etiam gliciscidis scribit. **Ste.** gliciscidi scripsit & exposuit peoniam.

Glicon **Paulus** pro succo liquiritie & est dictu. g. dulcor.

Glicoriza in multis libris de greco translatis inuenitur & est dictu dulcis radix. est liquiritia vt latini corrupte dicunt. nam **glicon** dulcis **riza** radix. in confectionibus apud **Dyasco.** vero **glicoriza** recte scribitur sic **glicoriza** aut **squitia** aut **adipsa**. nascitur in capadocia aut in ponto. fructus e virgas habens longas duorum cubitorum in quibus folia sunt spissa & similia lentisco sed pingua & vinctuosa. profert florem iacinto similem. semen habet simile platani & asperum qd semen est latum sicut lenticula sed oblongu & ruffum. radices sunt illi burei coloris & longe sicut gentiane cōstricte & dulces que ericantur vt licium & ceta. **Plin.** **glicoriza** & ipsa sine dubio inter aculeatas herbas est folijs echinatis pinguis fructuosa binorum cubitorum altitudine flores iacinti fructu pillularum platani magnitudinis prestantissima in cicilia secunda poto radice dulci. & hec tantus in vsu capitur longa coloris burei que melior quam nigra & cetera.

Gliconium in libris antiquis de greco translatis reperio diuersasq; expositiones. nam in pratica de greco translata similia **Almansori** alicubi vbi habetur **gliconium** in **Almansore** habetur mentastrum. et alibi vt in ca. d. apostemate stomachi vbi habetur flores camomile in dicta pratica habetur **gliconij** flores. **Item** **Dau.** capi. de alopitia in quodam gargarismate vbi habet **gliconium** in pratica **Joan.** **Serapio.** in eodem gargarismate habetur calamentum montanuz vel fluuiale. **Item** **Dau.** capi. de lapide vbi habet **gliconium**. **Auicē.** eodem medicamine habet calamentum campestre. **Item** in libro antiquo de simplici medicina pulegium inquit qd greci **glicon** dicunt interrogat grecus a me qd vocaret pulegium rēdit **vliconos**. & ita est in libro de doctrina greca expositum. nos aut **vliconos** dicere possumus. in antiquo libro inueni **gliconium** pulegium.

nec mirandum si arabes errant in huiusmodi plantis que habent conuenientiam in forma et uirtute quando exponunt greca nomina. nam in magis distantibus ut ostendit in multis locis huius operis hoc idem accidit.

Glicocalamum. g. est dictu dulcis calamus. expositi fuerunt quidam quod est cassia fistula. alij calamus aromaticus. alij cana mellis ubi sit zucorum. per k. melius scribitur.

Glicomilon liber de doctrina greca est malomellu de quo infra.

Glikorio. g. dulcacidum. i. muzum. inde origlicon componitur.

Glicus aliquando reperitur pro sapa et est dictu dulcor quod sepe est pro sapa inuenitur.

Glini. g. pupilla que et kosi etiaz dicit infra in plati corialis.

Glio fm **Dya.** e sordities balnei ut infra in so.

Glis e ial glis terra tenax glis lapa vocat.

Glis Dya. aut quitis folia habet lenticule similia cuius folia infima alba sunt et superiora viridia. haste ipsius sunt quinqz aut sex tenues duobus palmis longe et terre porrecte. flores hz aureos vel purpureos locis maritimis nascens.

Glicis Ori. est radix peonie **Pli.** gliscide quam alij peoniam vocant aut pentorobon et. et infra in peonia.

Glisomago. g. creta candida et est creta fullonum mixta pingui terra.

Glossa. g. lingua. inde cinoglossa lingua canis. ar. noglossa agni. buglossa bouis. i. poglossa equi et. huiusmodi.

Gluten. i. colla alia ex intestinis piscium et dicit. g. icriocolla. alia ex corijs quadrupedum taurocolla et hec apud **Dya.** et vtraque est gluten lignariorum. Item aliud est gluten auri. et est duorum modorum. nam quidam est auri fabricorum quorum aliud est bozar. et aliud tincar. aliud artificiale quod fit cum yrina infantium et de vtroque loquuntur **Aui.** et **Dya.** et aliud auri quod est pictorum et est amoniacum ut **Auicenna** de id quo aurum adheret.

Gluten alborin ita scribunt qui nesciunt. nam alborin debet scribi fm arabicum. interdum alimbat inuenit et ipm est terbentina.

Gnaphalium **Pli.** aliqui camelon vocant cuius folijs albis mollibus pro tomento utitur sane et silia sunt tomento intelligo.

Gnafalon Dya. cuius folijs multi pro tomento utitur quod alba sunt et mollia et.

Gneoron. g. cunilago de qua supra in cu.

Gnidij coco **Pau.** ca. de collica in quibusdam pilulis quarum similes scribit **Aui.** eodem capitulo. ubi scribit mezerion et **Alexand** eodem casu eisdemque pillulis in aliquibus exemplaris gnidij coco habetur. et in aliquibus cocognidij. sine dubio idem iut de quo supra satis dictum est in co et ca.

Gnidium apud **Alexandrum** inter cibos pleureti corum quod quidam attriplicem exponunt.

Gnicus est crocus ortulanus qui cincu apud **Dya.** vocatur.

Gnomis narkosis. g. mentis stupor.

Gnosis. g. scientia cognitio intelligentia.

Gnostica sensibilia inde pronostica et.

Gobeyra ara. mespilla a gobar quod est puluis quasi puluerulenta.

Golena in antidotario esdra dicto exponitur origanum.

Gongilis **Paulus** capitulo de kunatra est rapa. sed grecus gongilon dicit et goggilion scripsit **Stephanus** goluli scripsit et exposuit leffum pro left.

Gongiros. g. congrus piscis.

Goni. g. semen inde goniozea feminis fluxus inuoluntarius et.

Gonia. g. angulus inde ortogonium trigonum et. huiusmodi.

Goniozea fluxus feminis sed grecus gonozia dicit a goni quod est semen et rois fluxus.

Gon Ste. vocari arabice collam dixit. sed giren e gluten vel guerin ut supra.

Gorab ara. coruus.

Gramma **Alexan.** capitulo de frigido stomacho gramma inquit fit velut nectar et. est enim vinum conditum cum speciebus.

Graculus infra in sicofagos et in ortix et supra in gaggilla et videtur de scerepare.

Gramas vocat **Temo.** lippitudines que fiunt in obtalmia.

Gramen Dya. agrestis siue gramen virgas habet nodosas et spansas super terram super quas virgas folia acuta et lata et dura sunt sicut canne minoris. radix est illi nodosa et dulcis quam boues et alia animalia pascunt. arabice vocatur negen et theil et negil. et quia duobus nominibus vocatur duo capitulo. de ipso facit **Auicenna**. Unum in lfa nun **Alud** in littera the. **Plini.** gramen ipsum quod inter herbas vulgarissimum geniculatis scripsit inter nodijs crebroque ab his et ex cacumine nouas radices spargit. et infra sunt qui et aculeatum gramen vocent trium generum cuius in acumine aculei sunt qui dactylum vocant. alterum quod est azio simile et hoc dactilon vocant eo quod digitis medef. Tertium genus dactili sed tenuis nascitur in parietibus vel tegulis. huic caustica vis e et.

Grami **Pau.** capitulo. de emoptoica et de asmate comedat inquit d pomis mala apia mespilla mala granata et grami fructus et.

Grana tinctorum vocat a **Dya.** coccus de quo supra in co. ara. vocatur karmes.

Grana solis milium solis ut quidam vocant cauda porcina. eo forte quod aspa planta fit. apud **Dya.** lithospermon de qua infra in li. arabice calb. **Ste.** calebi dixit.

Grana alkülkil Joan. **Sera.** ca. de dolore algomoz
calido sunt granata siluestria. Item idem ca. de
spu sanguinis ex coze fione.

Graydion. g. lambausca.

Graneon. g. craneon. i. os vel testa capitis **Alexa.**
ca. de emicranca.

Granum anesceni est fructus arboris magne que
lothos vocatur et est granum simile iunipero sed
maiusculum habens interius nucleum duruz cū
sua medulla tectum carne pauca dulcis saporis
nigrum cum maturauerit. multi fabam grecam
dicunt. **Idio.** faba syriaca dicitur arbor magna
fructum serens comestibilem maiorē pipere gu
stu suauem. vnde et mella vocatur et c.

Granum ben est granum albi coloris simile carta
mo sed maius ex cuius medulla fit oleum de ben
quod nates oleum mustellinum vocant. hoc enim
tempore mee iuuentutis pro pipere albo pone
batur. a **Dya.** vocatur balanus repico et oleum
eius ballaninum vocat. vide supra in bacocorda
dictum **Dya.** cum dicto **Aui.** et videbis quod sic ē.

Granum calesi vel caleti vel calebi et est ppius ve
ro in regali dispositione sepe inuenitur et est mi
lium solis quod culb ara. dicit.

Granum nigrum est nigella que reimen arabi. vo
catur. et g. melantium. et quodlibet istorum nomi
num nigrum sonat.

Granum nil arabice est semen indicis quo pāni tin
guntur.

Granum viride apud **Aui.** ē fructus arboris tere
binti vnde terbentina colligitur vt patet suo ca. q̄
arbor ara. vocatur botim vt dictum est supra

Granum azelim vocatur a **Sera.** piper nigrum. et
sunt radicle pue dulces delectabilis saporis sub
citri coloris que afferunt a **Tuneci** et barbaria
augmentat sperma.

Gratecon fm **Pli.** vocatur fructus buti arboris.

Gremiale oleum et expensarum et onfancinum idē
et est quod fit ex oliuis immaturis que colligunt
is gremio caduce ante alias ex quo oleo deberēt
confici omnia olea frigida vt ro. viola. et similia

Gripposis. g. incuruatio. inde gripposis vnguium
est lignum ptileos. curuus grippos.

Groncus lini podagra lini cuscuta idem.

Grossi sunt ficus prime que sunt veluti flores alia
rum.

Guaday apud **Auicē.** dicitur quod est ostracum. di
cebat iudeus quod sunt porcellini vermiculi de qui
bus infra. sed non est consonum veritati conse
rendo textum **Aui.** cum textu **Dya.** et **Sera.** de
porcellioe que dicitur arabice baura.

Guardenegi ara. ē species obtalmie magni tumo
ris que. g. dō chimosis vt supra in ch.

Guard infra in primo pagrapbo. u. lfe.

Guarefen apud **Auicē.** est auis. dicebat iudeus
quod est turdus et dixit alius quod est turtur. in libro de
doctrina ara. vocatur yman. apud **Alhau** expo

nitur quod est columbus siluestris quem quidam pa
lumbum vocant et c.

Guaril ara. stellio.

Guasmeum exponit **Aui.** quod est folium nil. l. indici
in tertio **Almansoris** scribitur guasmeia sed i ara
bico est guasme. fm **Alhau** est planta que eleua
tur super stipitem circa vnius cubiti mensuram
in cuius extremitatib⁹ sunt ramusculi sicut flores
coriandri qui siccantur et teruntur et miscentur cū
alkāna et tingunt vt alkāna. per se vero colore ci
trino et inde tinguntur cani. omnia supradicta que
scribuntur per gua melius scriberentur p. va. u. vo
cali. pferendo tamen sonum inter. u. z. o. vel et
p. o. trahendo ad sonum. u.

Gubeira vel gobeira quocūq; modo discas est me
spilla vt supra.

Gudegi ara. sunt due vene in collo que flōmantur
interdum alguidegi reperitur in **Albocafim** ca.
de flōmia.

Gula greci dicunt vt nos.

Gūmi alimar exponitur in. vij. **Jo. Sera.** in con
fectione kerande regis quod est gūmi amigdalorum
Aui. etiam in eadem confectione quas vocat ka
boch regis ponit gūmi amigdalorum. verum no
men non sonat hoc in arabico. nam amigdada vo
cant leum.

Gulben vel giulben ara. inuenitur quod sunt pisa le
gumcn.

Gūmi cedri est cedria. g. dicitur kidria. arabice ve
ro kistran.

Gūma lilemetu apud **Aliaba.** est amigdalorum s
non est arabicum.

Gūmi arabicum **Plini.** gūma optima est ex egyptia
spina euenies vermiculata colore glauco si
ne cortice dentibus adherens et cetera. putatur
quod ex arbore ipsius fiat achatia sic apparat supra
in ac.

Gūma zabara apud **Aliaba.** ē arabica.

Gunzen gabarum apud **Aliaba.** ca. de febre conti
nua. p tamarindis vt poni.

Gurguros. g. est gurgulio. inde nomen gurguriki
nos infirmitas gutturis.

Guruz Ste. exponit quod ē puluis molēdini et credo
gūm vel giri vt supra. sed semper vbi inuenit in
greco. y. psilon. u. transtulit.

Gutta miconis apud **Dau.** est gūmi papaueris et
ipsum est opium.

Que est aspiratiois nota nec
greci nec arabes habent. ali
quas tamen litteras habent
in se ipsas aspirationē habē
tes. nam arabes vnam litte
ram habent quam ha vocāt
cuius aspiratio est vt nos p
b. aspiratae dictōes pferim⁹

hnt et aliā quas cha vocant cui⁹ aspiratio est cum
quadā rascatoe ac si quis vellet excreare eū voce